

en saadan Sikkerhedsforanstaltning, thi ingen skal faa mig til at tro, at det var et Tilfælde: det er da saa et af dem, der ser ud som — en Tanke!

Sluttelig skal jeg bemærke, at da jeg i Sommer kun har færdedes meget lidt paa aaben Mark, ere mine Iagttagelser over de Fugle, der fortrinsvis yngle her, for faa og overfladiske til at der deraf kan drages nogen berettiget Slutning; af Kornlærkereder (*Emberiza miliaria*) har jeg saaledes kun truffet 3, hvoraf Æggene (3) i den ene vare fuldstændig jordslaede og selvfølgelig forladte. — Af 4 Agerhønsereeder (*Perdix cinerea*) kom der kun Kyllinger af den ene (18 Æg); i de 3 andre (20, 12 og 20 Æg) vare de forladte — for de to Reders Vedkommende meget rugede — Æg mere eller mindre oversprøjtede med den af Regnen opblødte Jord. Da jeg midt i Yngletiden har »stødt« ikke saa faa ensomme Par paa forskellige langt fra hinanden liggende Steder (hvilket lader formode, at lige saa mange Reder ere blevne ødelagte), da endvidere Tallet paa de Høns, jeg i Efteraaret har set hænge udenfor Vildthandlernes Vinduer i København, kun — i Modsætning til tidligere Aar — har været saare sparsomt, og jeg endelig dertil følger den Kendsgærning, at de Jagttasker, jeg har haft Lejlighed til at kigge i hos adskillige Jægere, der vare »for Hjemgaaende«, have været kemisk tomme for Agerhøns, — saa ligger den Antagelse jo meget nær, at den fugtige Sommer ogsaa indenfor disse Fugles Rækker har anrettet en ikke ubetydelig Ødelæggelse.

OM DRÆBTE ROVFUGLE FRA EN LILLE DANSK Ø.

AF

HERLUF WINGE.

Et Selskab Jægere havde i 1907 lejet Jagten paa en af vore mindste afsides liggende Øer, og som man plejer at gjøre det allevegne i Landet og i alle vore Nabolande, havde man udlovet og betalt Skydepenge for dræbte Rovfugle. Fødderne af de Rovfugle, der vare dræbte i Aarets første Halvdel, særlig paa Trækket om Foraaret, ere nylig tilstillede mig.

Der er spildt et uhyre Stof, der kunde have oplyst om Rovfuglene og deres Liv, eller rettere deres Død, hos os. I mange Aar er der vel fra en stor Del af Landets Herregaarde meddelt

Skydelister over dræbte Rovfugle; men oftest nævnes Rovfuglene med fælles Navne som Høge, Falke, Ugler eller lignende; opgives der Artnavne, er der ingen, der kan indestaa for deres Rigtighed; det er ofte erfaret, at Jægerens Art-Kundskab er saa som saa, og en Del Omskrivninger bruges øjensynlig for at dække over Ulovligheder. Den, der kjender vore Rovfugle, kan sige sig selv, at Hovedmængden af de Rovfugle, der dræbes her, er Musevaager, Hvepsevaager og Spurvehøge; men den Kundskab er ikke tilstrækkelig. Skydelisterne give i de meget store Træk et Billede af den umaadelige Ødelæggelse, der er gaaet for sig; men til at oplyse om de enkelte Arter ere de ubrugelige. Ingen af Jægerens Kreds, der dog skal omfatte Naturvenner, har endnu fundet paa, at der her var noget, hvormed der burde holdes Øje, og hvorfor der burde gjøres Rede.

For at nævne et bestemt Tilfælde: Udryddelsen af Glenten, en af Naturens herligste Skabninger, have Jægerne paa Samvittigheden. En Glente i Skyerne hørte til de aarlige Foraars-tegn endnu i 70erne i forrige Hundrebaar; i vore Skove byggede Arten ret almindelig, og ingen mærkede Skade deraf. Nu er den borte; Jægerne have dræbt den med Bøsse og Gift. Hvor mange der ere dræbte, hvor talrig den har været, hvornaar Udryddelsen er sket, derom vides intet nærmere. Som Minde om dens Tilstedeværelse i Landet foreligger kun nogle faa Optegnelser og nogle Skind og Skeletter, neppe engang tilstrækkeligt til helt at oplyse om den danske Glentes Lighed eller Ulighed med Glenterne i vore Nabolande. Zoologisk Museum kan med Rette dadles, fordi det ikke bedre, end sket er, har søgt at drage nogen Nytte af Nedskydningen; til Undskyldning er kun at sige, at Udryddelsen er kommen overraskende hurtig, og at det ikke var tillukkende at arbejde sammen med Mænd, hvis Færd man fordømte.

Endelig er der engang blevet Lejlighed til at faa et Indblik i en Skydeliste. De Rovfugle, der dræbtes paa den lille Ø i det første Halvaar af 1907, vare følgende 417:

- 10 Taarnfalke (*Falco tinnunculus*),
- 58 Musevaager (*Buteo vulgaris*),
- 2 Vintermusevaager (*Buteo lagopus*),
- 1 Blaa Kjærhøg (*Circus cyaneus*),
- 339 Spurvehøge (*Accipiter nisus*),

- 6 Mose-Hornugler (*Otus brachyotus*),
1 Skov-Hornugle (*Otus vulgaris*).

Fortegnelsen viser, at der gaar et stort Træk af Rovfugle hen over Øen; det er ikke paa ethvert Sted i Landet, at man i Løbet af et Foraar kan dræbe 339 Spurvehøge o. s. v. Øen virker øjensynlig tiltrækkende som en Slags Bro over Vandet og som Hvilested og samler Fuglene fra vid Omkreds. De fleste af de dræbte skulle være skudte, naar de paa deres lange Vandring have søgt Hvile i en lille Skov paa Øen; 84 af dem ere skudte paa en enkelt Dag i første Halvdel af April; det har været en af de store Vandredage. Der er her i det smaa sket, hvad der i det store sker for hele Landet: de Rovfugle, der i Yngletiden ere spredte over den store svensk-norske Halvø, drage for største Delen For- og Efteraar hen over det lille Danmark. Derfra skriver sig Muligheden for de høje Tal i Herregaardenes Skydelister. At Fuglene maa bede en og anden Gang paa Rejsen, er klart nok; men mange af de Fugle, der ere skudte hos os, vilde neppe have rørt Danmarks Jord, hvis de ikke ved Lokkemidler og Magt vare bragte herved.

En Skydeliste fra samme Sted fra tidligere Tid vilde sikkert have haft et noget andet Indhold. Det er paafaldende, at større Rovfugle nu mangle; ingen Ørn eller Glente, ingen Duehøg eller Vandrefalk er kommen med. Grunden er sikkert, at alle de store Rovfugle allerede ere saa godt som borte; nu stræber man saa meget mere efter de smaa. At Lærkefalk og Hvepsevaage heller ikke findes paa Listen, skyldes vist, at de vandre saa sent paa Foraaret, at man ikke har ventet dem og ikke været rede til at modtage dem.

I Fortegnelsen findes ikke en eneste af de Arter, som Jægerne have nogen Grund til at frygte som Medbejlere til Byttet. Alle de dræbte Rovfugle ere for Jagten ligegyldige, for Landbruget nyttige Arter. Spurvehøgens Føde er hos os overvejende netop Spurve; lod man Naturen raade og Spurvehøgen leve, kunde Landmændene spare sig deres Bekymringer over Spurvenes Mængde og deres Overvejelser over, hvorvidt man ved Penge skal se at lokke Folk til at ødelægge Spurvene. Musefangere af høj Rang ere Taarnfalk, Musevaager og Kjærhøge; Musevaagerne ere da ogsaa af den Grund efter Loven fredlyste hos os det meste af Aaret, og Taarnfalk og Kjærhøge burde være

det; selv i den tyske Jagtlov, der ellers er ret glubsk mod Dyrene, er Taarnfalken fredet. Bedre levende Musefælder end Uglerne kunne ikke tænkes; fornuftigvis har da vor Jagtlov givet Uglerne Fred ligesom Musevaagerne. Kort sagt, Skydelisten ser, i denne Sammenhæng, ganske molboisk ud.

Til vor Jagtlov har der ikke været taget Hensyn; man har her, som andre Steder, dræbt, hvad man selv fandt for godt at dræbe. Musevaager og Ugler ere hos os fredede fra 1 Februar til 16 September; i hvert Fald for den allerstørste Dels Vedkommende maa de være skudte i Fredningstiden. Værre endnu er det, at der er betalt Skydepenge for de ulovlig dræbte Fugle; man har lokket Folk til at overtræde Loven.

Til Dyrenes Ret har Hensynet været lige saa lille, nemlig slet intet. Der er ikke Gnist af Retsfærdighed i den Modtagelse, de vandrede Fugle have faaet. Det kan gjerne være, at en eller anden af de forbiflyvende Rovfugle har ladet sig friste til at gjøre Jagt paa Agerhøns, der have vist sig altfor aabenlyst; men derfor var der ingen Grund til at tage dens Liv, end mindre til at dræbe Hundreder af andre Fugle, der ikke have tænkt paa at gaa Jægerne ivejen. Sine Høns vilde man tjene bedre ved at sørge for tilstrækkeligt Ly for dem.

Endelig giver Skydelisten fra den lille Ø en Prøve paa Jægerens Evne til at kjende Rovfugle. Den Liste, der er forelagt for og godkjendt af Jagtselskabet, og hvorefter Skydepenge ere udbetalte, ser saaledes ud: »56 Hvepsevaager, 4 Norske Vaager, 6 Kjærhøge, 312 Spurvehøge, 36 Taarnfalke, 10 andre Falke, 8 Ugler, ialt 432 Stkr.« (noget Svind i Bunken af afskaarne Fødder maa da være sket, inden jeg fik dem). De almindelige Musevaager ere altsaa opførte som Hvepsevaager; af Spurvehøgene maa adskillige have gaaet for Kjærhøge, Taarnfalke og andre Falke; Mose-Hornugle og Skov-Hornugle ere Ugler og ikke andet. Nogle af Fejlbestemmelserne ere vel kun Tegn paa Ukyndighed. At Musevaagerne ere omdannede til Hvepsevaager er dog maaske snarest et lille Tegn paa Undseelse; de Herrer, der have været paa Jagt efter Skydepenge, have maaske vidst, at Musevaagen var fredet; men de have opdaget et lille Hul i Jagtloven, hvorigjennem de kunde smutte for at redde Pengene; vist ved en ren Forglemmelse er Hvepsevaagen i Jagtloven ikke opført blandt de fredlyste Fugle. Alt i alt faar man indprentet: Stol ikke paa Jægerens Skydelister.

Hvad der er sket paa den lille Ø i 1907, er det samme, der aarlig sker Landet over og i mange Aar er sket, særlig efter at der er dannet Foreninger med det Formaal at udrydde, eller som det nu med et andet Ord skal hedde: bekæmpe, Rovfuglene. Rundt om gjelder den samme blinde Forfølgelse og den samme Lovløshed.

Det er paa Tide, at Jægerne tænke lidt over, hvad det er, de ere ifærd med. Det er før galt, at en væsenlig Del af vor Fugleverden skal udslettes for deres Skyld. Var det kun sandt, hvad nogle af Jægerne sige, at ingen ønsker at udrydde! Men de kunne ikke vente, at man skal tro dem, førend deres Handlinger stemme med deres Ord.

Særlig stygt er det, at Ødelæggelsen væsenlig drives for Mor-skab, for Sport. At hidlokke Rovfugle ved Hjælp af en lænket Ugle og skyde dem fra et Baghold, at lure paa dem og skyde dem paa deres Hvilesteder, at skyde dem paa Reden, at opstille Pælesaxe for dem, at udlægge forgiftede Aadsler for dem, og forskellige andre djævelske Paafund høre til Jægernes Forlystelser.

²⁸/₁₀ 1907.

VANDRIXEN, RALLUS AQUATICUS L., NY FOR GRØNLAND.

AF

E. LEHN SCHIØLER.

Dr. H. Deichmann i Julianehaab¹ var saa venlig at sende mig en Vandrixe, *Rallus aquaticus* L. i Oktober Maaned 1906. Fuglen er ny for den grønlandske Fauna, og da jeg modtog Eksemplaret fra Dr. Deichmann, troede jeg, at dette var det første; men da jeg omtalte Sagen til Dr. Helms, erfarede jeg, at han allerede et Par Aar før havde faaet Arten fra Østgrønland.

Fuglens nærmeste Hjemstavn er Island, hvor den skal være Standfugl; B. Hantzsch betvivler (Beitrag zur Kenntnis der Vogelwelt Islands. Berlin 1905, pag. 223—224), at dette gjælder alle Individuer, og den er ganske vist truffen om Efteraaret i Træk-tiden baade paa Vestmanna-Øerne og paa Færøerne, hvor den iflg. Knud Andersen ikke yngler, saa det er vel muligt, at nogle undertiden trække bort. Til Færøerne kunde den maaske

¹ Nu i Holsteinsborg.